

Selmeczbányai Hetilap

SELMECZBÁNYA ÉS VIDÉKÉNEK VEGYES TARTALMÚ KÖZLÖNYE.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:
SZENTGYÖRGYI EDE.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rózsa-utca 61/III. sz. a. hová
 a lap szellemi közleményei és az anyagi rész is ezimzendő.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 csak a „Selmeczbányai Hetilap“: az „Otthon“ szépirodalmi havi füzetével:
 Egy évre. 4 frt. Egy évre. 6 frt — kr.
 Fél évre. 2 „ Fél évre. 3 „ — „
 Negyedévre. 1 „ Negyedévre. 1 „ 50 „
 Egyes szám ára 10 kr.

Hivatalos, magán és nyílt-téri hirdetések megállapított díj
 szabásunk szerint számítatnak és minden általunk közölt
 hirdetésre felvilágosítás ingyen adatik.

Megjelen minden vasárnap.

Vidéki központok.

Lapunk ez évi május 28-iki számában „Virrad“ czim alatt közölt vezércikkünk bevezetésében ezt irtuk: „Minden jel arra mutat, hogy végre a vidéki városokra és közöttük városunkra is maggar álladalmunk kormányja nagyobb gondot fog fordítani ezentul, mint azt az eddigi kormányok tették.“

És nem csalódtunk!

Lukács László pénzügyminister multkori nagy parlamenti beszédjében ugyancsak rámutatott arra, hogy a vidéki városok fejlesztését hathatósan kell előmozdítani, mi a jelenlegi kormány egyik legfőbb törekvését képezi.

Szóval: szükség van erős vidéki központokra. A sajtóban ez eszmét kiváló lelkesedéssel évek óta Beksics Gusztáv szolgálja. Igenis szükség van erős központokra, mert elsenyved az ország, ha minden erőt egy helyre koncentrálnak. Gyáripárunk bölcsőjében szendereg. De az országban összevissza fél annyi sincs, mint magában Budapesten. Most a kormány rendszeresen foglalkozik az iparfejlesztés komoly tervével és egész seregét fölfogják állítani a gyáraknak. Módja lesz tehát az állami actionak, — mely természetesen az illető községek áldozatkészségét is föltételezi, — az egyes városok fejlesztéséért tenni.

De az államhatalom okosan cselekedjen a vidéki központokért. Nem úgy, hogy kedvezésképpen osztogasson egynémely városnak intézményeket azért, hogy ezeket lekötelezze. Nem

ugy, hogy a városok koldulgatni legyenek kénytelenek. Nem úgy, hogy a vidéki városok közönsége cserébe adja a kormánynak politikai függetlenségét. És főképpen pedig nem úgy, hogy intézményeket adogasson oda, a hová azok nem valók s városokat szutenáljon, melyek erős központok kialakulására mindenféle mesterséges kedvezés mellett sem alkalmasak.

Az alkotmány visszaállítása óta különben is komoly kísérlet a vidéki központok létesítésére nem történt. Leginkább azért, mert az általános fölfogás volt Budapestnek világváros arányait, keretét (a mi helyes is) megadni. A mit a vidéknek a kormány adott, emlékezzünk csak a dohánygyárakra, a királyi táblák decentralizációjára, ujabban a pénzügyigazgatóságokra, azért is valóságos árlejtési tárgyalást rendezett. Melyik város mit ad érte? És sok igazság van benne, hogy intézményekkel gazdagodott az a város, melynek befolyásos szószólója volt; ebben a kérdésben pedig teljes jelentősége szerint érvényesült a röpke szó: „Néma gyermeknek az anyja sem érti a szavát“.

Vidéki központokat mindenekelőtt kultúr-tényezőkkal csinálhatunk.

E tekintetben Selmeczbánya az ő akadémiajával, két közép tanintézetével és sok iskolájával kiváló helyet foglal el. Tényezők még a vasutak, a közhivatalok, a katonaság, a nagyobb ipari és gyártelepek, a kereskedelem, az emberbaráti intézmények, a közlátványosságok, a színház, az illető város aktív társadalma, a sajtó. Most már mindazon helyek, melyek em-

poriumok óhajtanak lenni, vessenek számot, melyik szerv minő erővel dolgozik a központosítás érdekében.

A mi közállapotaink szerint természetesen mindent az államtól kell ebben az irányban várni. Nem mindent még sem, csak nagyon sokat. Hiszen nálunk majdnem mindent, éppen a társadalmi szervek működésének nagy tökéletlensége miatt az államhatalom kezd és indít. Ugyan pl. melyik országban van az meg, hogy a kormány veszi kezébe a gyáripárnak elhelyezése dolgát. A gyár másutt úgy létesül, mint a hogy a gomba is megterem. A hol a gombacsirák elszaporodtak, a hol jó a föld, kedvező az időjárás, a gomba nő: másutt, a hol a gyár prosperálásának tényezői megvannak, ott föllálitják a gyárat. De mi kivételes helyzetben vagyunk. Sem pénzünk, sem szakerőink nincsenek. Mi a kormány intéző kezétől várunk lendületet.

Kevés város van az országban, mely anynyira volna hivatva vidéki központtá lenni, mint Selmeczbánya; de kevés város van az országban, mely a kormány részéről oly mostoha bánásmódban részesült volna, mint e város. —

Selmeczbányának már csak azért is kell erős központtá fejlődnie, mert azt a nemzetiségi viszonyok, a magyar állameszme tudatának erősödése feltétlenül megkövetelik. —

Azonban ne várjunk mindent az államhatalomtól, de cselekedjünk és mozogjunk mi is, mert újból ismételjük: „Néma gyermeknek az anyja sem érti a szavát.“

Legyen Selmeczbánya is vidéki központtá,

A „Selmeczbányai Hetilap“ tárczája.

A »csodálatos« német.

A „Selmeczbányai Hetilap“ eredeti tárczája.
 Írta: Janosovszky Lajos.

Miért választottam éppen e szót „csodálatos“ annak az alábbi soraimban megjelölhető a pontos magyarázata. Hogy éppen a németre fogjuk, hogy „csodálatos“ azon ne ütközzünk meg, mert a népdalban is az van: „Oh te csodálatos német, jer hogy fessesem le a képed“ stb. No hát a mi igaz az igaz, hogy a magyar szemében mindig szálla volt a német éppen úgy, mint a fináncz. Kutya-macska barátság biz ez! Nem is lesz az másképpen.

*

X. városban a fehér papok (a czistercziták) tanították és tanítják még ma is a tudomány szonjas ifjúságot. Hogy a diákok között sok csiny fordul elő, azt gondolni lehet. Ezen város sokáig nevezetes volt az ő iskolaépületéről. Régi ütött, kopott, bolthajtásos és egy emeletes épület volt az.

Méltán kérdezhetné valaki, hogy hát mi nevezetes volt azon az épületen, mikor bolthajtásos, ütött-kopott épület számtalan sok volt és van még ma is a föld kerekén.

Egy ócska kis torony az ő harangjával tette nevezetessé. Olyan szépen szólott, oly csengő hangja volt, annak a kis harangnak, hogy a kik hallották, sokáig nem tudták elfeledni. Még agg korukban is bizonyos fájdalommal gondoltak arra, a mikor azt hallották.

Reggel pontban háromnegyed nyolczkor és délután 3/4 kettőkor az iskolaszolga tisztsege abban állott,

hogy meghuzta azt a kis harangot, azaz beharangozott. Előbb az iskolaépületbe bemenni nem lehetett, ha még olyan farkasordító hideg is volt. Azzal sem igen törődtek, ha az embernek (diák mesterembernek) a keze, lába vagy a füle fagyott is le odakünt. (Persze izmosítani kell az ifjúságot!) Mintha az a kis harang is tudta volna, hogy azok a diákok, milyen gézen-guzok, egészen gunyolólag hivatga őket a tanterembe. Szólt pedig a kis harang szava ekképen:

Bitangok gyertek be!
 Kását főz anyátok,
 Bitangok gyertek be! . . .

Erre aztán a pedelusz né lelkem kinyitotta az ajtót — (mert a pedelusz ur a toronykában harangozott) — és a bitangok (diákok) csakugyan be is mentek osztályaikba.

Az iskolától oldalt van a nagytemplom, ezzel szemben pedig a fehér papok most diszes rendháza, kik szintén hallván a hivatga harangszót, siettek az előadásra.

Mielőtt ez a kis harang megszólalt volna, mindig nagy tömeg diák sereglett össze az iskolaépület előtt, várva az ajtót kinyílását. Folyik is itt aztán a diskurzus, hogy ki mire felelt, hány szekundája van már meg hogy az a tanár nem tud semmit; mi lesz estére, hova megyünk iskola után stb. stb. A mai diákság bizonyos tisztelettel beszél az elődökről, szájról-szájra adja azok némelyikének hagyományos s a diákságban korszakot alkotó munkáit. Ha a mostaniak nem is művelnek olyan dolgokat, mint az elődök, de legalább elmondják utódról-utódra a dolgot. Ott beszéltek, hogy volt akkoriban (ki a bagó tudja a pontos dátumot, elég az hozzá, régen volt, megtörtént) a diákok között egy már emberrnyi-ember, jó nagy kamasz, bizonyos Dénes nevezetű, ki csak akkor még az ötödik osztályba

járt, de a leggonoszabb csinyeknek kigondolója és végrehajtója volt. Erről azonban később.

* * *

Most megint csak áttérek az én csodálatos németemre. X város közelében német és bunyevác községek vannak. Gabonájukat és eladni valójukat X városba szokták hordani. Szándékosan elhallgatom X városnak becses nevét, miután ez a dolog lényegén úgy sem változtat.

A város maga igen nagy, ennél fogva a vámházak is messze esnek a piactól. Egyik-másik vámház jó fél, háromnegyed óra járásnyira is van a piactól. Az X városi gabonakereskedők úgy okoskodnak, hogy ki-mennek a vámházhoz és ott veszik meg a gabonát, még pedig olcsón, mert a paraszt akkor ott még nem tudván a piacti árt, olcsóbban adja. A paraszt természetesen örül, hogy gabonáját hamarosan eladta, sőt a vevő még a vámbért is megfizette neki. Már most csak az marad neki kötelességül, hogy a gabonát oda vigye, a hová mondták, parancsolták. Így ezek után a paraszt örül, hogy ő nyert, pedig ha tudná a balga, hogy bent a városban métermázsánknál 10—15 krral is többet kapott volna. Aztán persze vakarhatja a fejét! Bajos dolog is a kereskedőt becsapni.

Az én csodálatos németemnek a históriája is itt a vámháznál kezdődik. Itt adta el a buzáját valami Wunderlich nevezetű molnár és gabonakereskedőnek, ki jó eleve is figyelmeztette, hogy a gabonát merre és hová vigye, mert ő még künt marad a vámháznál, újabb üzletet csinálni.

Utközben nagyon sok korcsma van. Az én német sógorom a jó vásár reményében egyik korcsma előtt megállott és be is vet! hamarosan néhány pohár sört. Az itálnak azonban meg volt az a hatása, hogy elfe-

de hogy azzá lehessen rendszeres munkával minden tényezőt munkába kell állítani, és a mely tényezők hiányoznak azokat sürgősen létesíteni kell. —

Előfizetési felhívás!

Felkérjük azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése november 1-én lejárt, hogy azt megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap küldésében akadály álljon be.

A „Selmezbányai Hetilap”-ra bármely naptól kezdve lehet előfizetni.

A kiadóhivatal.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Személyi hírek.** *Farbaky István* orsz. gyűlési képviselőnk a múlt héten 2 napot városunkban töltött s múlt pénteken visszautazott Budapestre. — *Liba Antal* kir. járásbíró Trencsénbe utazott és csak nyolcz nap mulva tér vissza.

— **Ezüstlakodalmom.** E hó 25-én lesz 25 éve annak, hogy Svehla Gyula selmezi bányagazgató, kir. főbányatanácsos egybe kelt szeretetre méltó neje ő nagyságával, szül. Peck Karolina urnóval. Az ezüst lakodalmat Fiumében, Svehla Gyuláné urnó öcsésénél Korlát József fiúmei statisztikai hivatali segéd főnök házában fogják megünnepelni, hová e hó 23-án utaznak el és 8 napot fognak ott tölteni.

— **90 év.** Az a mi jó, derék aranymisés, korra nézve öreg, de testi és szellemi épségében még mindig fiatal papunk, főtiszt. Riedl József kegyesrendi spiritualis mult szerdán töltötte be friss egészségben életkorának 90-ik évét. — Rendtársai és a kath. gymnasiumi tanárok testületileg jelentek meg Panek Ödön igazgatóval élőkön az öreg urnál, hogy melegen üdvözöljék őt ez alkalomból és ő meghatóttan mondott meleg köszönetet ezért. — Részünkről is kívánjuk, hogy az emberi sors és élet nagy intézője őt még sokáig testi és szellemi épségben tartsa meg.

— **Kinevezés.** Kápolnai Pauer Viktor bányagazgatónk a selmezi bányász és erdész akademiához tanársegédnek neveztetett ki.

— **Nyugalomba vonult járásbíró.** Libertini József korponai kir. járásbíró e hó 1-től kezdve nyugalomba vonult önkéntes elhatározásából. A nyugalomba vonult járásbíró, ki nehéz időkben is híven szolgálta a magyar ügyet nem csak mint kifizető bíró, de mint író is nagy érdemeket szerzett és derült kedélyének szellemi szüleményeit sokáig fogják emlegetni, emlegetni fogjuk mi selmeziek is; hiszen ő sokat és humorral írt a régi „Selmezbányai Híradóba” is. Kívánjuk a derék öreg, de koránt sem vén bíró urnak, hogy nyugalomba vonulása után pompás derült kedélyével és menten a hivatalos működés terheitől még sok jó dolgot írjon és különösen

lejtette annak a gabonakereskedőnek a becses nevét. Azt azonban igen jól tudta, mert arra nagyon határozottan emlékezett, hogy a templom melletti nagyskola felé kell mennie. Ugy is tett. Arra hajtatott.

Még nem volt $\frac{3}{4}$ nyolcz s a diákok nagy csoportban álldögáltak az iskola előtt szokás szerint egyről-másról tanakodva.

— Na Dénes nézd csak, itt jön a te svábod, nem csinálnál vele valami heccet?

Dénes kétszer se kínáltatta magát, hanem az iskola előtt megálló svábtól megkérdezte, hogy mit vagy kit keres itt?

— Nem tudnák-e a tisztelt diák ifju teens urak megmondani, hogy kinek adtam el a buzámot?

— Oh dehogy nem — mondá Dénes, s akkor már egy egész sereg diák fogta körül a németet. — Menjen csak oda abba a szomszéd házba, a kaputól jobbra van az iroda, ott lakik egy szemüveges ur, az olyan okos, hogy biztosan megmondja magának, hogy ki vette meg a buzáját. Még azt is ki tudja magának számítani, hogy hány szem buza van egy-egy zsákban.

— Nohát kérem vigyázzanak az ostoromra meg a lovaimra. Elmegyek hát hozzá, ha már olyan nagyon okos ember.

Ezek után a német elballagott a megnevezett épületbe, oda ahol épen az iskola igazgatója lakott. Egy darab ideig még őrizték a diákok a kocsi meg a lovakat, de már valamelyik az ostornyelet megfaragta, hogy az minél előbb törjék el. Mikor pedig a kis harang hívogató szava megszólalt, ott hagytak azok mindent és kaczagva mentek be az iskolába.

A német illedelmesen bekopog az irodába. „Szabad?” Belépett. Az igazgató azt kérde: „Mi járatban vanatyafi?” Ezzel aztán a német elpanaszolta az egész

a klapancziák csinálásában még hosszú ideig ki ne fáradjon.

— **Áthelyezés.** Nieszner József aknazslatinai kir. bányagyakornok Selmezbányára lett áthelyezve.

— **A berencsfalusi ág. evang. új templom felszentelése** mult hó 29-én ment végbe fényes ünnepélyességgel. — A szépen épült és feldíszített templomot Baltik Frigyes dr. püspök Händel Vilmos főesperes és több lelkész segédlete mellett szentelte fel. — Érdekes, hogy e templom felépítését a f. évi ápril hó elején tartott egyházi gyűlés határozta el, a mely időpontban az egyházközség pénztárában netto 4 azaz négy fillér találtatott. De a hívek buzgó áldozatkészsége és egyes adakozók segélyezése lehetővé tette a templom gyors felépítését. — Az egyházközség felügyelője, Krausz Vilmos György szintén nagy buzgalmat fejtett ki. — Baltik püspököt küldöttség fogadta a község határára, azután a diszkapuknál a berencsfalusi tanító és lelkész fogadták magyar üdvözlő beszéddel. A vendégek ellátásáról kellőleg volt gondoskodva és a közében sikerült, köztük tréfás, löszök is mondatlak. Az ünnepély fényét nagyban emelte Czobor László honti alispán és Halmay járási főszolgabíró jelenléte.

— **Kitüntetett selmezi gyümölcs.** A csak imént berekesztett budapesti országos gyümölcs kiállításán dr. Tóth Imre a selmezi kalvária alatti kertjében termelt szép és jó gyümölcs kiállításával a bronz éremmel lett kitüntetve, ami azt jelenti, hogy Selmezbányán is lehet szép, jó és hasznos hozó gyümölcsöt termelni, ha meg van hozzá a kellő szakértelem, kedv és kitartás. Különösen a szilva és alma azon gyümölcs, mely kellő gondozás mellett igen szépen terem Selmezen is és tetemes hasznos hajt.

— **Ritka cseléd.** A mai cselédmizéria közben igazán jól esik hírül adnunk, hogy van Selmezbányán egy cseléd, ki 25 év óta szakadatlanul egy helyen szolgál szorgalommal, kitartó munkássággal és hűséggel. Ez pedig Kropacsek Czili, ki a Heim családnál 25 év óta szolgál és valóban rászolgált arra, hogy mások serkentésére is, jól megérdemelt jutalmi kitüntetésbe részesíttessék. Ezt megtehetnék a selmezi nők, kik annyit és oly alappos joggal panaszkodnak a folytonos cselédváltogatás és egyáltalán a cselédek megbízhatlansága miatt.

— **A kath. nőegylet elnöknője** több egyesületi tag kíséretében e napokban kiszemelte a Kolos intézetben azon szegénysorsu gyermekeket, kiket az egyesület karácsonykör a szükséges ruhazattal ellátni fog. Mint értesültünk e célra a mult számban közölt hölgyeken kívül még mások is adakoztak ugy ruhaneműekben, mint pedig pénzben.

— **Álarozos bál.** A kath. nőegylet jövő évi február hó 3-án saját pénztárgyarapítására álarozos bált fog rendezni.

— **Városok magasabb lakbérosztályban.** A kormány, mint értesültünk, újabbán három várost sorolt be a helyi viszonyokra való tekintettel az eddiginél magasabb lakbérosztályba. És pedig Brassó, Segesvár és Fehértemplom városokat. Ennek a magasabb lak-

eseményt, hozzá téve, hogy őt ide utasították, mert itt megtudják mondani annak az urnak a nevét, a ki az ő buzáját megvette.

Az igazgató eleinte csak nevetett az együgyű emberen, de aztán mikor látta, hogy az nem tágit, kezdett a dolgon bosszankodni. Nem hallgathatta tovább a német tört magyarságát, indulatba jött s ezeket a szavakat intézte hozzá: „Sie sind ein wunderlicher Mensch.“ (Maga egy csodálatos ember.)

— Ah... Wunderlich, Wunderlich, ujjongott a sváb és még meg is köszönte az igazgató szivességét, sőt még meg is akarta volt valamivel ajándékozni, mert a „wunderlich“ szó eszébe juttatta a Wunderlich nevet.

Az igazgató mindjárt gondolta, hogy a diákok csinálták ezt a tréfát, csak azon tépelődött, hogy hát a sok közül melyik. Egyik se akarja magára vállalni.

A sváb pedig további kérdezősködés után megtalálta a Wunderlich gabona kereskedő házat.

Évek hosszú sora mulott el azóta. Az idő előre haladásával azon iskolaépület szűknek bizonyult. Eltűntek a bolthajtások az ásó, kapa és csákány ütések alatt, nagyobbítva, díszesebbé, szebbé lett az iskola. Lebontották azt a hagyományos emlékü kis tornyot, levették belőle azt a szépen szóló kis harangot s egy árverésen eladták. Héj, pedig beh kár érte, mert még nagyon sokan vágyunk, kiknek még fülükben cseng az a szó, felidézője édes kedves diák emlékeinknek. De hát az nem volt már megfelelő a mai kornak, annak pusztulnia kellett. Igen sokaknak még ma is a jelszavuk, hogy a mi régi az már nem is jó, pedig hát régente is sok jó és rossz volt a világon éppen ugy, mint ma.

bér fokozalva való besorozásnak az a következménye, hogy az illető városokban székelő összes állami hivatalnokoknak a lakpénze is megfelelő scála szerint emelkedik. Persze még így is vajmi ritkán éri el azt az összeget, amelylyel egyik-másik, hivatalnokkal túlszulfolt fejlődő városban, kivált a családos tisztviselők tisztességes lakást bérelhetnének maguknak. Ezt pedig azért közöljük, hogy ráirányítsuk az illetékes körök figyelmét ama körülményre, hogy városunkban a lakások bizonyára semmivel sem olcsóbbak, mint az említett három városban. Legfőbb ideje tehát, hogy e részben nálunk is történjék valami és a mozgalom megindíttassék. A benyújtandó petícióban pedig jó lesz e praecedens esetekre hivatkozni.

— **Színészet.** Báródi Károly szintársulata búcsut vesz városunktól, hogy Ipóltság közönségének szórakozást nyújtson a hosszú téli estéken. Mielőtt „Isten hozzád”-ot mondanánk neki, el nem mulaszthatjuk, hogy az egy heti előadásairól megemlékezzünk. Csak általánosan kimondjuk a szót, hogy az utolsó előadások sikerültek, jöhetnek itt-ott gyéren jelent meg a nézőközönség. Az előadások fele jutalomjáték volt; legjobban sikerült Báródi Károly színgazgató jubiláris jutalomjátéka november 2-án. Harmincz tavasz és tél — számtalan derű és boru szemtanuja volt, hogy Thalia papjai közé belépett. Tudjuk, hogy sohasem fogja elfelejteni azt a pillanatot, midőn először a színpadra lépett, tudjuk, hogy azóta nem egyszer látta ifjúságát a maga örömeivel elvonulni szeme előtt; ám az eszme, a mely őt ezen életpályára vonta s a mely moosolygó tavasz virányiból sokszor kietlen, kopár pusztaságba vezette, — életének végső pillanataig élni fog benne! „Vereshaju”-ban Koppancs Misi világtalan szerepét játszotta. Már maga a darab érdekes; de őszintén mondhatjuk, hogy a szereplők a nagyszámu közönségnek teljes meglegedését vívták ki. Nyilatkozott ez különösen a többszöri tapsviharban. A többi jutalomjáték: „Magdolna” (Tolnayné), „Nagy apó” (Prágaié) talán jobban is sikerültek volna, ha a Sembery-féle terem nem kongott volna az ürességtől. Ismerjük be, hogy a szereplőkre nagyon hat a nézőközönség száma! Csak dicsérettel tartozunk Tolnaynének, a kin e hatás nem látszott meg, mert ugy játszott a néhány diák és a karzat meglehetősen számu közönsége előtt, mintha ezek képeznék városunk t. közönségének színe-javát. A többi előadott darabok: „Leszámolás”, „Három pár cipő” és „Molnár és gyermeke” nagyhatásu népdrama a halottak napjának előestéjén. Visszatérve oda, a honnan kiindulunk, kívánjuk a derék szintársulatnak, hogy fáradozásait mindenütt siker koronázza, — s kérjük, hogy meglegedéssel vegyen búcsut városunk azon némes szívu közönségétől, mely a magyar színészetnek továbbra is barátja marad. — A társulat ma vasárnap d. e. megkoszoruzza honvéd-szobrot és este a „Hadak útja”-val ünnepli meg Petőfi halálának 50-ik emlékülennepét, hétfőn pedig Ipóltságra távozik.

— **A járvány.** A kanyaró még egyre tart és szedi áldozatait. Ehez járul azon imminens veszedelem hogy Hegybányán és a Felső-rónán a vörheny-grasszál, annyira, hogy közegészségügyi hatóságunk kénytelen volt a legszigorubb óvintézkedéseket foganatba venni. — Országos közegészségügyi tanács pislants te is egy jókorát félénk!

— **A magyarországi összes városi erdők állami kezelésbe vétele,** mint jó forrásból értesültünk, a földmívelési ministeriumban elvileg elhatározott tény és a kivitel is csak igen rövid idő kérdése. Ezen intézkedés természetesen a selmezi városi erdőkre is kiterjeszkedne, a mi erdőgazdaságunk jövőjét tekintve csak előnyös volna városunkra nézve.

— **Egy új adónem.** Ez idén már fizetni kell azt az új adót, mely a betegápolási alap kiadásait vállalja meg. Eddig az volt a rend, hogy a kórházi betegeket, ha az ápolási díjat ők maguk vagy a szülők, illetve gyermekek megfizetni nem tudták, az illetékes törvényhatóság betegápolási alapja volt köteles helyettük fizetni. Ezután a betegápolási alapok nem viselik ez a terhet többé, maga az állam vállalta magára. Am e célra minden egyenes adóforint után három kemény krajczárokat követel az adófizető polgároktól és ezen szabály alul semmiféle egyenes adóforint nem képez kivételt. Annyira nem, hogy még az ugynevezett eszményi adóforint is viselni köteles ezt a 3 százalékos adót. Rendes körülmények között, részben a pénzügyigazgatóság, részben a községi adóhivatal írja ki ezt az új adót, most először azonban ez a munka egészen a községi adóhivatalokra hárult, mert már az összes adók ki voltak róva, midőn a 3 százalékos betegápolási költség kiróvása sorra kerülhetett. A miniszter végrehajtási rendelete értehmében külön könyvekben kell kezelni ezeket az új adókat.

— **A törvény hatósági bizottság** november havi rendes közgyűlése e hó 14-én lesz megtartva alkalmasint Horváth Béla főispán elnöklésével. A köz-

gyűlésen több fontos ügy fog tárgyalatni és a tanács részletesen be fog számolni a 150 ezer frtnyi kölcsön és az 50000 frtnyi bányavételárból befolyt összegek hová lett fordításáról.

— **Az esküdtbírósi működésre az esküdtek kiválasztása** e hó 3-án eszközöltetett az ipolysági kir. törvényszék tanácstermében. Selmezczi meghívtak és részt vettek: Marschalko Gyula, Nyitrai László, Krausz V. Gy., Oszvaldt Gusztáv, Lestyánszky József és Hornyáczek István.

— **Tűz volt a szomszédos Berencsfaluban** e hó 29-én éjjel, mely négy házat és egy malmot hamvasztott el. A tűznek oltás közben majdnem áldozatul esett a malom tulajdonosa, kit csak nehezen lehetett kimenteni, de így is súlyosan megsebesült. A tűz keletkezésének okát nem tudják.

— **Vadászati gyakorlat okt. 29-én.** Folyó évi október hó 29-én ismét a tópataki kincstári területen, annak Szanjár, Prieloszke és Volarszka erdőréseiben s a Volarszka és Szanjár erdőrészekbe eső terjedelmes legelőkön tartatott meg a vadászati gyakorlat. Az idő derült és meglehetősen enyhe volt, a déli órákban bátran el lehetett lenni árnyékos helyen is téli rokk nélkül. Reggelre csak gyenge dér mutatkozott. Az első hajítás a volarszka nagy vágásterületen volt, a mely a vadnak mindig kedvencz nappali buvóhelye szokott lenni. Reményeinkben nem is csalatkoztunk, mert a hajtók csakhamar felverték 2 drb. nyulat, egy erős őzbakot és egy őzsutát. A nyulak közül egyiket Fröhlich Bruno III. éves erd. akad. hallgató egy mesteri fejlődéssel terítette le, az őzbak elhibáztatott. Ugyanis már nem lévén agancsa, a sutától ez időben csak a tapasztalt vadász tudja megkülönböztetni, s így nemis csoda, hogy a fiatal vadászok, kik a suta lövésért járó büntetéstől féltek, csak az utolsó pillanatban mertek rá lönni, s ekkor azonban már a vadászvonalat áttörte, s hajlásba többet nem kaphattak. A hajtók állítása szerint volt még e hajításban több darab császármadár és egy drb. róka is. A második hajítás a bélabányai erdővel határos öreg erdőben volt, s bár felállításakor többféle vadcsapa volt benne felismerhető, ezen alkalommal néhány felriasztott császármadár kivételével egészen üresen maradt. A harmadik hajításban több darab császármadár, és egy darab nyul veretett fel. E hajítás, mely a dobói határvonal, s a dobronyai vízvázaló felé irányult, s melyben egészen friss vaddisznó turásokat fedeztünk fel, sokkal vérmesebb reményekre jogosított fel, mint a minő az eredmény volt. Eselt benne egy drb. nyul és egy császármadár. A nyulat Sztraka Rezső II. éves bányász akad. hallgató, a császármadarat pedig Horváth Sándor III. é. erdész akad. hallgató lölték. A negyedik hajítás eredménytelen volt. A vadászatot Novotny Dénes és Herrmann János III. éves erdész hallgatók rendezték.

— **Esküvő.** Wieszner Richard tartalékos főhadnagy és selmezczi bányagazgatási számtiszt f. hó 18-án keletkező Sombán (Beregmegeye) Békássy Erzsike úrnővel.

— **Róma.** Az emberi történelem legnagyobb jeleneteinek színhelyéről, emlékeinek legdusabb tőrházáról jelent most meg egy szép magyar kötet. Hogy mi Róma, azt megérteni nem, azt csak érezni lehet. A ki valaha megállott a Forum épületomladékai, oszloptöredékei előtt, a ki szemlélte a Pantheonnak márványdiszéből kifosztoltan is csodálatos, hatalmas tömegét, a ki belépett az ősi istenek kupolája alá, nyári este, midőn a hold besütött a magas bolt kerek nyílásán, s kiteríté homályos fényalástját a kőkoczkákon, melyeken valaha sarus lábak tapodtak, állatáldozatot vivén a szép testű isteneknek, — a ki előtt ott megelevenült a múlt: az, csak az érezheti igazán Róma nagyságát. A ki látta a Colosseum retentő terét, szédítően magas párkányait, s látta ezt egy csodálatos történeli ihletés mámorában megnépesülni vadak és gladiatorok harczától, látta az ujjongó, érdeklődő, izgatott arcokat a megszámlálhatatlan padsorokon, s elgondolta, hogy itt a föld mélyén egy eltemetett ősi világ alussza történetellen örök álmát, s a romok már egy másik ősi világ maradványai, s az oszlopon megpillantá a restauráltató pápa nevét, s a távolból odáig hallá a modern Róma zsvaját, látá a Szent Péter kupoláját, mely maga is 400 esztendő látott már: az, csak az érezheti igazán Róma nagyságát. — Nápoly szebb, Firenze barátságosabb, Velence csodálatosabb, de Róma a legnagyobb város nemcsak Itáliában, hanem a föld kerekén. Földjében egy ősi berber-faj alussza örök siri álmát, fölöttök a klasszikus Róma romhalmaza pompázik, az ősi bazilikák fölött emelkednek a pápaság császárkoronázó templomai, s közöttük zug az élet árja, tolong a királyi állam népe. Ez a város a föld teremtésétől kezdve a maig mutatja az emberiség történetét, attól a kortól, midőn a Monte Mario csucsán még osztrigák tenyésztek, maig, mikor a Péter templom kupolájában már csak a renaissance legnagyobb épí-

tési remekét csodálja az utazó anglus. — Itt érezni legjobban, hogy az emberiség életében titkos közösség van, hogy mi egy faj fiainak érezzük magunkat, s élünk Ádámtól az utolsó eszkinőig, ki még mohán tengetheti életét. Erről a népről, ezekről az emlékekről kezd beszélni a Nagy Képes Világtörténet 43. füzet, melyben már a III. kötet szövegét veszi az olvasó. A harmadik kötetet dr. Geréb József írta. Az egész munkát szerkesztli Marczali Henrik, egyet. tanár, a görögökről szóló kötet szerzője dr. Gyomláy Gyula akadémikus. Egy-egy kötet ára diszes félbörkötésben 8 frt; füzetként is kapható 30 kr-ával. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek, Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői ut. 18.) s minden hazai könyvkereskedés útján.

— **Házasság.** Strubel István a Joerges-nyomda szedője mult hó 28-án kötött házasságot Hegybányán Zächey Gizella kisasszonnyal.

— **Lopások.** A Róza szálló udvaráról mult csütörtökön péntekre menő éjjel 2 kácsát Steffultón pedig Sulla majorjáról 6 drb. libát loptak. A selmezczi vasúti állomáson mult hó 31-étől f. hó 1-ére menő éjjel egyik kocszi zárait feltörték s onnét 7 kilo finom dohányt loptak el. Az ismeretlen tettesek ellen a vizsgálat folyamatban van.

— **Gazdasági bizottsági ülés** volt okt. 28-án szombaton, melyen több ügy tárgyalatott, ezek között a városi számtisztek ötödéves pótléka (mit igen igazságosnak találunk) és a volt fogyasztási adó bérlők kárpótlás iránti kérelme (sic!), mely természetesen elutasított. Kénytelenek vagyunk azonban megjegyezni, hogy Händel Vilmos biz. tagnak a mult havi közgyűlésen tett felszólítására utasítva lett a város tanácsa, hogy a gazdasági bizottsági üléseket ne szombati napon, a midőn e bizottság tagjai hivatásukbeli ügyekkel vannak elfoglalva, hanem más napon tartassa. És ime, mindgyárt utána az első gazdasági bizottsági ülés mégis csak szombatra lett egybe hiva. — Mi csak azt mondjuk: nem jó a tűzzel játszani!

— **A póstautalványokat** f. é. december 1-től kezdve a kézbesítésnél a levélhordók fogják kifizetni. Ezt a nagyon kényelmes e célszerű újítást is Fekete Dezső postafőnöknek köszönhetjük.

— **Vizadó.** A vízvezetési bizottság legutóbb tartott ülésén tárgyalta a vizadó kérdését is, mielőtt még vízvezetékünk létezne; — tehát alkudott a még le nem terített medve bőrére. Mert, hogy az a csonka vízvezeték, melyet az új uton és felső rózsá-utcán át az új akadémiái palotába kénytelen volt a város elkészíttetni, megadóztatás alapját képezhetné, ez egyenesen igazságtalanság volna; mert hiszen a főutczákban lakók és a közutakat és vízmedenczékét évszázadok óta használó lakosság mai napig sem fizet vizadót és épen a szegény osztály, mely az új ut és felső rózsá-utcában lakik szoríttassék ily igazságtalan adó fizetésére? — No hát ez nem is történhetik meg. Hanem igenis ha elkészül az általános nagy vízvezeték, akkorára gondoskodni kell egy méltányos és igazságos kulcs szerinti vizadóról, melyet a lakosság, feltéve, hogy jó és elegendő vize lesz a háznál, szívesen fog viselni. — E kérdést közelebb kimerítően fogjuk lapunkban tárgyalni.

— **Emlék-Lapok.** A honvédszobor leleplezési ünnep emlékére Kuti István szerkesztésében megjelenő mű, mint alkalmunk volt látni, olyan diszes, kiállításban jelen meg, mely dicséretére válik a kiállító nyomdának, s a melyet keveset láttunk még a vidéken. A mű nemcsak kedves emléke lesz a város hazafias ünnepének, de történelmi szempontból is becses lesz, a mennyiben sok érdekes adatot fog tartalmazni a város 48—49-es történetéből. Minthogy az érdekes mű sok költségbe kerül, előfizetési felhívásokat bocsátott ki a szerkesztő, s csak annyi példányt fog nyomtatni ahány előfizető lesz.

— **A mentő egyesület országos általánosítása** tárgyában a nagy értekezlet Budapesten nem hó 12-én, hanem 18- és 19-én fog megtartatni. Az elhalasztás oka Széll Kálmán miniszterelnök nagy elfoglaltsága, ki a nagy értekezleten személyesen akar elnökölni. Városunkat ezen értekezleten Dr. Kapp Jakab tiszti főorvos, Krausz Kálmán főkapitány, Pauer János tűzoltó főparancsnok és dr. Tóth Imre bányakerületi főorvos fogják képviselni.

— **A római nyaralótelep ügye** ismét egy hatalmas lépéssel haladt előre, a mennyiben a római vízvezeték Krepuska Lajos városi mérnök buzgó fáradozása folytán végre elkészült, a mi nagy áldás egyúttal a felső-római lakosságra is, mert eddig bizony messze föl a hegyekre, vagy Hegybányára kellett járniok az ivóvizért. — A római vízvezeték egy 25 köbméteres resorvoirt és 2 közkutató táplál és ezenkívül a Róza

villa mellett van elhelyezve egy hydráns, melyből büszkén csap fel a jó forrás víz a szálló magasságát is meghaladó magasra. — Ime, az eddig kételkedők végre megnyugodhatnak, hogy bizony van ám a Rónán víz és így a telep jövője is biztosítva van, ha — sikerül finánczirozni a részvénytársaság adósságát, mely a nagy és szükséges beruházásokból keletkezett. A részvénytársaság igazgatósága a jövő héten tart ülést, hogy megállapítsa a még folyó évben összehívandó közgyűlésben teendő javaslatokat a nyaralótelep jövőjét illetően. — Őszintén kívánjuk, hogy sikerüljön a finánczirozás, mert ha valami, úgy csakis az idegen forgalom emelése lendíthet valamit városunk jövőjén is, ezt pedig igen szépen kezdte megvalósítani a nyaralókat építő részvény társaság már a mostani első évben. Hisszük különben, hogy ez sikerülni is fog Krausz Kálmán igazgatónak, a ki nem egykönnyen retten vissza az akadályaktól, ha nemes célú tűzött ki magának!

— **Verekedések napirenden.** — Igazán elszomorító az, a mi a rendőri napi jelentésekben olvasható: ez éjjel ismét verekedés volt, melynél X. vagy Y. súlyosan megsérült stb. — Milehet oka ennek? — hol az utcán, hol egyes mulató helyeken sérül meg egyik másik fiatal ember: hova fog ez vezetni? — A rendőség ugyan nagyon erélyesen jár el, de elvégre mindennél nem lehet, hogy megakadályozzon minden bajt.

— **Találtatott** a kamaraház előtt három kulcs egy kulcstartóval. Az igazolt tulajdonos átveheti a rendőrkapitányi hivatalnál.

— **Vásár napjainak áthelyezése.** A keresk. m. kir. miniszter megengedte, hogy a Korponán, f. évi december hó 22-ére eső országos marhavásár ez évben kivételesen f. évi december hó 15-én, s f. évi december hó 27-ére eső kirakodó vásár pedig f. évi december hó 18-án tartassék meg.

— **Az utolsó lövészet** volt ez idén a városi lövöldén mult vasárnapon. Igen szép verőfényes nap kedvezett e lövészetnek, melyen többen vetek részt azon óhajjal: bár csak a jövő évben ezt a régi polgár-egyesületet, melynek oly fényes multja van, erősebben karolnák fel. Hinni akarjuk, hogy ez az óhaj még teljesedésbe fog menni és e város legrégebbi polgár-egylete, a lövész egylet, fel fog ismét virágozni. A mult vasárnapi zárólövészetben igen kedélyes hangulat uralkodott s daczára a rövid napnak 390 lövés esett 310 köregegyesülettel. 2 szög és 5 négyes találtatott. Az I. díjat Matzán Ferencz, a II-ikat Seidel Ágoston egy-egy szöglövésessel, a III-ikat Frieber Ferencz egy négyessel nyerte meg. Négyest löttek még: Seidel Ágoston hármat és Frieber Ferencz egyet.

— **Tisztaság az Ocsovszky Vilmos utcában.** A ki a város egyes utcáinak tisztaságáról, helyesebben mondva tisztálanságáról meggyőződnie akar, az menjen el az Ocsovszky utcába, a hol a városi óvó van. Felkérjük a hatóságot, hogy ezt az utcát, hová sok gyermek jár az óvodába, haladéktalanul a sok szemét, piszok és — ki kell mondanunk — trágyától kitisztítsa.

A selmezczi Konfuczius bunkós mondásai.

Ha nem lesz meg a Német-Selmezczi vasút, Merre fog akkor vezetni Selmezczbánya boldogulásához — az út

A város vizadót akar kivetni; Mért kelljen ezt, mikor még vízvezetékünk nincs is — fizetni?!

Van a volt fogyasztási-bérlőknek szeme? Mikor a városból a nagy haszon zsebrevégása után még kárpótlást mertek kérni . . . hiába, — persze.

Másutt előre mennek, csak Selmezczi marad; De azért Schlesinger fujd fel s ne hadd magad!

A világon könnyebb nincs, mint a — tanács; De ennél nehezebben adható éhes embereknek a — kalács.

Vivat! Berlin világít már Selmecczen; De hát tisztelt uraim most már azután a kívánt világítás — meg legyen.

Jó mostan annak, ki ide-oda húz; Egyenes iránya mellett megmarad azonban tántoríthatatlanul a selmezczi — Konfuczius.

Az utolsó lövészet.

Egy lövész panasza, kinek a puskája még eddig nem mondott csütörtököt.

Meg volt hát ez évben a lövészet zárta. Verőfényes nap volt, az ember nem várta. Őszi désre gondolt, borús, hideg ködre, Pedig alig nyáron akadt ily időre. Mintha a természet akarta vón súgni: „Ne hagyjátok ezt a sportot elaludni!”

Ébresszék fel majd a tavasz jöttével;
Ne menjen ez egylet zülve szerle-széllel.
Ottan, hol apátok nemes mulatságot,
Ki a mámor lelte élveként nem vágyott,
Nemes időtöltést talált s kereste,
Légyen polgároknak szórakozó helye!
De a természetnek nagy intő szavára
Ki hallgatna mostan e kor mámorába?
Puskapor füstjénél jobb a dohány füstje,
Edzett karnál jobb a boresináló üstje. —
Pedig — Hubertusra! — ugyanott mit tráfál?
Mint hogy a sirjának gödröt maga kapál! —
El tehát e köddel! — Kélő nap derengjen
Éltetőn, vidámon újabb fényre keljen!
Hogy a férfi ismét régi erejében
Szórakozzon mindig nemes kedvtelésben. — —
Tudom, hogy még ezzel a célt nem tráfáltam
De talán hiába ezt még se próbáltam. —

Selmeczi epigrammák új kiadásban.

- Rossz a szivar minden fajtában mondja a szívó,
Rossz a tüdőd pajtás, mondja a fő liferáns.
- Dicsfényárban fűrdik az utcánk, nappali fény van,
Most már éjjelen is látjuk a sok szemetet.
- Tifuz meg kanyaró, vörheny már régi lakóink,
Egyse veszélyes baj: „négy halt meg — nem enyéml!”
Dr. Mizantróp szavai.
- Lelkem düh heve zeng hozzád dalt óh kicsi jószág,
Mért nem hord el a Szél, átkos kis masinánk.
- Csak türelemmel várjatok óh még lenti lakók,
Hogy mit mond a tanács? kaptok majd ti fűgét.
- Nemzet hű napszámosi gyorsan menjetek innen,
Selmeczi színházban gyilkos a föld, levegő.
- Fényteli utcáról ha be belépsz egy füstös odúba,
Nézd meg a fénybe' szegény selmeczi ó kaszinót.
- Brenesfalu, Pentele, Hatvan, Szántó, Idka Pomázzal,
Egy rangban veletek, itt vagyok én — a ki ós!
- Lesz vigadó, bérház, lesz vízvezeték, takarékház,
Lesz, de nem itt e helyen, ész és pénz — a mi kell.
- Uj palotánk küszöbére ha lépkedsz óh magyar ifju,
Kettőt, el ne felejt: a tudományt s a hazát.

Epigrammatikus.

Két külön bejáratu
butorozott hónapos szoba
november 1-től kiadó az
Ezüst-utca 16-ik számú házban.

Dr. MOLLER MIKLÓS

városi tisztí orvos, gyakorló orvos
ajánlja

modern fogorvosi és
fogtechnikai műtermét.

Elvégez minden fogorvosi műtétet, fogak és gyökerek fájdalom nélküli kihuzását, fogtöméseket arannyal, amalgammal, ezementtel, rendellenes fogsorok kiegyenesítését, egyes műfogak és egész fogsorok készítését, valamint műfogdarabok javítását és átdolgozását.

Különlegesség! Amalgamkoronák és majdnem észrevehetetlen porcellán tömések.

Rendel: fogbetegeknek d. e. 10—12.

Lakása Zsigmond-utca 69. sz.

Hirdetmény.

A selmeczi takarékpénztár igazgatósága közhírré teszi, hogy 1900. évi január 1-től kezdve további intézkedésig a betevőknek az eddigi 4% helyett 4 1/2% kamatot fog fizetni. Ezenkívül a tőkekamatadót is az intézet fizeti a nála elhelyezett betétek után.

Selmeczbánya, 1899. okt. 16.

Az igazgatóság.

Lehetséges-e??

hogy concurrenssem a Schusztter-féle árverésen ezen czég **egész** czipő készletét megvette, mikor én ezen árverés jegyzőkönyvéből hebizonyíthatom, hogy e czég áruinak **legnagyobb részét én vettem meg**, Meg kell azonban jegyezni, hogy nemcsak a legnagyobb, hanem egyuttal a

legjobb

része is nekem jutott és így azon helyzetben vagyok, hogy a mélyen tisztelt vevő közönségnek a **legfinomabb czipőket is igen olcsó áron adhatom.**

Tisztelettel
Singer Miksa.

Köhögés ellen
Kaiser
mell-bonbonjai
főltőbb ajánlatosak.
2480 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány igazolja köhögés, rekedtség, hurut és nyálkásodásnál utóélettelenségét.
Egy doboz ára 10 és 20 kr.
Kapható Selmeczbányán M Á R K U S M. czukrászatában.

Egy jó karban
lévő

ZONGORA

olcsón eladó.

Hogy hol? Megmondja a kiadóhivatal.

Olcsó bevásárlási alkalom!

Bátor vagyok tudatni a tisztelt közönséggel, hogy a Schusztter M. selmeczi czég czipő készletének nagy részét árverésen megvettem és így azon kellemes helyzetben vagyok, hogy e

**kész czipőárukat
igen olcsón árusíthatom.**

Áruházamban raktáron tartok ezen felül más kitünő minőségű czipő- és a n. é. közönség által már amugy is ismert, mindennemű divat-, különösen őszi és téli kelme és szövet- stb. árukat.

Kérve, hogy a Deák Ferencz utcában (Stanga-féle ház) lévő, gazdag választéku áruházatam becses látogatásával megtisztelni méltóztatnék, vagyok

kitünő tisztelettel

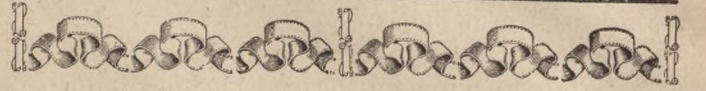
WEISZ ADOLF.

Kiadó lakás.

A szentháromság-téren egy I. emeleti, négy szoba és hozzá tartozandókból álló

szép utczaí lakás
azonnal bérbe adó.

Tudakozódhatni a kiadóhivatalban.

Uj mézeskalácsos és viaszgyertya-öntő üzlet.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Selmeczbányán az Ocsovszky-utca 52. számú házban

mézeskalácsos és viaszgyertya-öntő üzletet

rendeztem be, a hol mindenkor tiszta méz, mák, tiszta viaszgyertyák, viasz- és szurok-fáklyák, minden hitfelekezetnek való istentiszteleti gyertyák, igen finom méz- és mandula-sütemények és karácsonyi ajándékoknak igen alkalmas sütemények olcsó áron és kitünő minőségben kaphatók.

A midőn szerényen kezdett üzletemet nagyra becsült pártfogásába ajánlom, egyben biztosíthatom hogy főtlőrekvésem leend a n. é. közönség teljes megelégedését kiérdemelhetni.

Kiváló tisztelettel

Vikolinszky Károly.

Nedves falaknak

szárazzá tételét és a házi gomba gyökeres kiirtását

saját találmányu készítményemmel

gyorsan, biztosan, végtelen tartósággal, teljes jótállás mellett esz-
közlöm.

Megbízásokat elfogadok Zsigmond-utca 76. sz. alatti lakáson.

Kérve nagyra becsült pártfogását, maradok

Kitünő tisztelettel

Majoros József,
vállalkozó.

Gyár: **ALSÓ-HÁMOR** (Bars megye.)

Gyári főraktár
BUDAPEST
Andrássy-ut 29. (I. e.)

Raktár
BÉCS
I., Seilergasse 1. sz.

A „SZANDRIK“ ezüstárú-gyár,
mely az 1752-ben
Selmeczbányán alapított **Geramb J. J. Unió**
tulajdona,
saját, vagy adott rajzok szerint előállít:
mindennemű ezüstárút,
mint asztaldiszeket, gyümölcstartókat (jardiniéres-készleteket), girandolokat,
gyertyatartókat, serlegeket,
dísz-emléktárgyakat és versenydíjakat,
mindennemű evőkészletet gazdag választékban, piperetárgyakat, stb. stb.